

I sag 793/79

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Bundessozialgericht er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

ALASTAIR MENZIES, Offenbach-Waldheim (Forbundsrepublikken Tyskland),

og

BUNDESVERSICHERUNGSANSTALT FÜR ANGESTELLTE, Berlin,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 46, stk. 2, i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366),

afsiger

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af præsidenten H. Kutscher, dommerne J. Mertens de Wilmars, og Mackenzie Stuart,

generaladvokat: G. Reischl

justitssekretær: H. A. Rühl, ekspeditionssekretær

følgende

DOM

Sagsfremstilling

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

1. Sagsøgeren i hovedsagen, hr. Menzies, der er født den 15. juli 1937, er

britisk statsborger og lever i Tyskland. I december 1975 blev han uarbejdsdygtig. Indtil da havde sagsøgeren indbetalt 24 måneders bidrag til den tyske pensionsforsikring for funktionærer og tilbagelagt 248 forsikringsmåneder i Storbritannien.

På sagsøgers anmodning ydede sagsøgte denne pension på grund af uarbejdsdygtighed fra januar 1976. Da sagsøgeren ikke opfyldte kravet om karenstid på 60 måneder i § 23, stk. 3, i den tyske lov om forsikring af funktionærer, Angestelltenversicherungsgesetz (AVG), tog sagsøgte de i Storbritannien tilbagelagte forsikringsperioder i betragtning i henhold til artikel 45, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 og beregnede pensionen på grundlag af artikel 46, stk. 2, litra a) og b), i nævnte forordning. Ved fastsættelsen af det teoretiske beløb for ydelsen i henhold til litra a) har sagsøgte, som »forsikringsår« i henhold til § 35 i AVG ud over de 24 tyske forsikringsmåneder og de 248 britiske forsikringsmåneder, medregnet en tillægsperiode på 199 måneder i henhold til § 37 i ovennævnte lov.

Denne tillægsperiode indrømmes forsikringstagere, som er blevet uarbejdsdygtige inden det fyldte 56. år. Den beregnes på grundlag af intervallet fra tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden til tidspunktet, hvor den pågældende fylder 56 år.

Ved beregningen af det faktiske beløb for den delvise pensionsydelse i henhold til § 46, stk. 2, litra b) tog sagsøgte imidlertid ikke hensyn til den ovennævnte tillægsperiode. Prorata temporis-forholdet androg hermed $24 : 24 + 248$. Sagsøgte fastsatte på dette grundlag pensionen til 8,82 % af det teoretiske beløb, dvs. 82,90 DM om måneden.

Sagsøgeren er på sin side af den opfattelse, at den fiktive tillægsperiode også skal tages i betragtning ved beregning af det faktiske beløb for ydelsen. Sagsøgeren mener, at det korrekte forhold mellem ydelserne er følgende: $24 + 199 : 24 + 248 + 199$. Heraf følger, at den pension, som sagsøgte skal betale, udgør 47 % af det teoretiske beløb i stedet for 8,82 %.

2. Efter at sagsøgeren forgæves havde indgivet administrativ klage, anlagt sag ved Socialgericht og anket sagen til Landessocialgericht indgav sagsøgeren revisionsanke til Bundessozialgericht. Denne har ved kendelse afsagt den 19. september 1979 udsat afgørelsen og anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»Skal udtrykkene 'forsikringsperioder, der er tilbagelagt', og 'forsikringsperioder, der er tilbagelagt ... forud for forsikringsbegivenhedens indtræden', i artikel 46, stk. 2, litra a) og b), i forordning nr. 1408/71 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber fortolkes således, at de også omfatter sådanne ligestillede perioder som omhandlet i forordningens artikel 1, litra r), som først kan begynde ved forsikringsbegivenhedens indtræden, men som til opnåelse af en rimelig pension — som den tyske tillægsperiode, jf. § 37 i AVG — skal henregnes til de forsikringsperioder, der er tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden?«

Bundessozialgericht's forelæggelseskendelse støttes i det væsentlige på følgende overvejelser:

1. Selv om en tillægsperiode ikke er en periode, der er tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden, hverken efter den åbenbart entydige ordlyd i artikel 46, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1408/71, eller efter Den administrative Kommissions afgørelse nr. 95 samt efter litteraturen, må man imidlertid tage hensyn til den sammenhæng, hvori bestemmelsen forekommer, samt til dens ånd og formål.
2. Ifølge § 37 i AVG skal tillægsperioder medregnes til de tilbagelagte forsikringsperioder. Ifølge artikel 46, stk. 2,

litra a), i forordning nr. 1408/71 skal alle tilbagelagte forsikringsperioder tages i betragtning. Udtrykket forsikringsperioder omfatter efter definitionen i artikel 1, litra r), i forordningen alle dermed ligestillede perioder og således også tillægsperioden.

3. Tillægsperioden er egentlig ikke nogen tilbagelagt periode, da den først kan begynde efter forsikringsbegivenhedens indtræden. Man kan dog forestille sig, at § 37 i AVG alene er en instruks til de tyske forsikringsinstitutioner ved beregningen af det teoretiske beløb.
4. Hvis man derimod anser tillægsperioden som en tilbagelagt forsikringsperiode, er det svært at se, hvorfor den ikke skal medregnes til de tilbagelagte perioder forud for forsikringsbegivenhedens indtræden. Dens fiktive karakter er ingen hindring; erstatnings- og afbrydelsesperioder er også fiktive, men tages ikke desto mindre i betragtning ved den forholdsmæssige beregning.
5. Arbejdskraftens frie bevægelighed fremmes under alle omstændigheder ved den af sagsøgeren ønskede fortolkning.

3. Forelæggelseskendelsen er registreret på Domstolens justitskontor den 5. november 1979.

Da ingen medlemsstater, institutioner eller parter har anmodet om, at afgørelsen træffes af den samlede Domstol, har Domstolen ved kendelse af 12. marts 1980 henvist sagen til tredje afdeling i henhold til procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Dom-

stolen er der afgivet skriftlige indlæg af hr. Menzies, ved advokat Hermann Plagemann, Frankfurt, af Bundesversicherungsanstalt für Angestellte, ved hr. Gerds og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved sin juridiske rådgiver hr. Norbert Koch, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen (tredje afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen

A — Til støtte for sin opfattelse, hvorefter de forsikringsperioder, der er nævnt i artikel 46, stk. 2 b), i forordning nr. 1408/71, der skal være tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden, også omfatter den tillægsperiode, der er nævnt i § 37 i AVG, gør *hr. Menzies* i det væsentlige følgende gældende:

1. I artikel 1, litra r), forordning nr. 1408/71 betyder udtrykket »forsikringsperioder« »bidrag- eller beskæftigelsesperioder, der i den lovgivning, efter hvilken de er tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt, betegnes eller anerkendes som forsikringsperioder, samt alle dermed ligestillede perioder, for så vidt der efter denne lovgivning tillægges dem gyldighed som forsikringsperioder«. De perioder, der i den nationale lovgivning »anses for at være tilbagelagt«, er også forsikringsperioder. Dette gælder også for tillægsperioden i § 37 i AVG. Denne må betragtes som »tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden«, da

den ifølge den nationale ret i Forbundsrepublikken Tyskland er en uadskillelig del af de pensionsgivende forsikringsperioder, som den pågældende har erhvervet før forsikringsbegivenhedens indtræden.

2. Den af sagsøgte forfægtede fortolkning af § 46 fører til en forringelse af de rettigheder, som den nationale ret i Forbundsrepublikken Tyskland ellers ville give sagsøgeren. Der er ikke i EØF-traktaten hjemmel til at foretage en sådan forringelse af disse rettigheder. I henhold til EØF-traktatens artikel 2, 7 og 51, hvorpå Rådet udtrykkeligt har støttet vedtagelsen af denne forordning, er Rådet kun bemyndiget til at harmonisere sociallovgivningerne i den udstrækning, denne harmonisering tjener til at forbedre arbejdskraftens frie bevægelighed og følgelig faktisk er medvirkende til gennemførelsen af det fælles marked. Bundesversicherungsanstalt lider intet tab ved at lade sagsøgeren få fordel af en tillægsperiode. Selv om der tages hensyn til tillægsperioden, ændrer dette nemlig ikke fordelingen af pensionsbyrden til fordel for den engelske forsikringsinstitution og til skade for den vesttyske forsikringsinstitution. Tillægsperioden ændrer ikke ved den omstændighed, at den engelske forsikringsinstitution skal betale sagsøgeren en pension, der svarer til den forsikringsperiode, der er tilbagelagt under institutionen. Den fortolkning, som sagsøgte forfægter, fører til en diskriminering af de personer, som har tilbragt en væsentlig del af deres tid som erhvervsaktive i andre medlemsstater.

3. Således som sagsøgte fortolker bestemmelsen i artikel 46, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1408/71, er denne bestemmelse i modstrid med sig selv: på den ene side fritager bestemmelsen forsikringstageren fra at skulle indbetale et mindsteantal af ydelser, på den anden

side tager bestemmelsen fordelene i henhold til § 37 i AVG fra forsikringstageren. Det resultat, man når frem til ved at anvende den beregningsmetode, som sagsøgte hævder er i overensstemmelse med artikel 46, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1408/71, er meningsløst og svarer ikke til den socialpolitiske målsætning, der er anført i EØF-traktatens artikel 51.

B — Til støtte for sin opfattelse, hvorefter den tillægsperiode, der er nævnt i § 37 i AVG, udelukkende skal tages i betragtning ved beregningen af det teoretiske beløb, gør *Bundesversicherungsanstalt für Angestellte* følgende anbringender gældende:

1. Denne opfattelse støtter sig på afgørelse nr. 95 fra De europæiske Fællesskabers administrative kommission for vandrede arbejdstageres sociale sikring (EFT C 99, s. 5).

2. Tillægsperioden er ingen faktisk tilbagelagt forsikringsperiode, sådan som det f.eks. er tilfældet med bidrags- og erstatningsperioder (§§ 27, 28 i AVG) eller afbrydelsesperioder (§ 36 AVG). § 37 beror på rent socialpolitiske overvejelser og har alene til formål at lade almenheden bære de ulemper, der opstår i tilfælde af forsikringstagerens tidlige invaliditet eller død. Da der i tysk ret ikke længere er fastsat en »mindstepension«, og pensionsbeløbet i princippet udelukkende fastsættes i forhold til de indbetalte ydelser og forsikringsperioden, var det nødvendigt at opstille en formel, hvorefter pensionen til den, der er ramt af tidlig invaliditet eller til vedkommendes efterladte, kunne forhøjes. Blandt alle de mulige fremgangsmåder (ydelse af tillæg, opskrivning af de indbetalte bidrag eller sågar i bestemte tilfælde

ydelse af en mindstepension) har man i den tyske lovgivning valgt den fremgangsmåde, der har fundet udtryk i § 37 i AVG. Den tillægsperiode, der er nævnt i denne bestemmelse, beror ikke på indbetalte bidrag og er derfor et fremmedelement i pensionssystemet.

3. Tillægsperioden bør ikke ligestilles med erstatnings- og afbrydelsesperioder: i modsætning til disse sidstnævnte er den ikke samtidig; den er ikke tilbagelagt. Den kan ikke forbindes med nogen værdienhed, og den kan ikke afhjælpe manglende indbetalinger og bidrag, der skulle have været betalt tidligere.

4. Det teoretiske beløb, der beregnes under hensyntagen til beløbet for den ydelse, der skyldes tillægsperioden, skal kun betales prorata af medlemsstatens institution i henhold til artikel 46, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1408/71. Denne bestemmelse er udtryk for den aktuelle tilstand i Fællesskabet, der er karakteriseret af en »almindelig koordinering« af de sociale ordninger. Grundlaget for fordelingen er i det væsentlige forholdet mellem længden af de forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter den for institutionen gældende lovgivning forud for forsikringsbegivenhedens indtræden, og den samlede længde og de forsikrings- og bopælsperioder, der er tilbagelagt efter lovgivningen i alle de implicerede medlemsstater forud for forsikringsbegivenhedens indtræden. Det følger allerede af denne bestemmelses ordlyd, at den henviser til de faktisk tilbagelagte perioder forud for forsikringsbegivenhedens indtræden, og ikke til eventuelle fiktive perioder, der efterfølgende er medregnet.

5. Den opfattelse, sagsøgeren har gjort gældende, fører til en forskelsbehandling af medlemsstaterne, alt efter som disse udformer pensionsrettighederne. De stater, der som Forbundsrepublikken Tyskland har besluttet sig for at anvende

en »tillægsperiode«, bærer ved den forholdsmæssige beregning af pensionen en forholdsmæssig større byrde end de stater, som f.eks. har besluttet sig til at anvende mindstepensionen.

6. Den opfattelse, som sagsøgeren i hovedsagen gør gældende, er i den sidste ende i modstrid med målsætningen i EØF-traktatens artikel 48 og 51, hvorefter arbejdstagere, der har gjort brug af retten til den frie bevægelighed, ikke mister de fordele med hensyn til socialsikring, som de under alle omstændigheder har opnået i henhold til lovgivningen i en enkelt medlemsstat. Der kan derimod ikke være tale om en ulempe til skade for sagsøgeren som følge af, at han har vandret inden for Fællesskabet, idet han uden bestemmelsen i forordning nr. 1408/71 ikke ville have haft krav på pension i henhold til den tyske pensionsforsikring og derfor heller ikke ville have fået del i den ydelse, der skyldes en tillægsperiode.

C — *Kommissionen* har anført, at spørgsmålet om den retlige karakter af den i § 37 i AVG nævnte tillægsperiode er et spørgsmål om fortolkning af den nationale tyske ret og ikke af fællesskabsretten. Spørgsmålet, om denne periode skal betragtes som en forsikringsperiode eller blot som en beregningsfaktor, unddrager sig derfor Kommissionens vurdering. Kommissionen hælder efter at have overvejet alle de drøftede argumenter snarere til den opfattelse, at tillægsperioden er en beregningsfaktor i den nationale lov, som kun har bindende virkning for den tyske forsikringsinstitution. Kommissionen er sammenfattende af den opfattelse, at de spørgsmål, der er rejst af Bundessozialgericht, eksempelvis kan besvares således:

»I henhold til definitionen i artikel 1, litra r), i forordning nr. 1408/71, omfatter begrebet 'tilbagelagte forsik-

ringsperioder' i artikel 46, stk. 2, litra a), i forordningen alle de forsikringsperioder og dermed ligestillede perioder, som efter de nationale lovbestemmelser er tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt. Udtrykket 'forsikringsperioder, der er tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden' i artikel 46, stk. 2, litra b), i forordningen omfatter alle forsikringsperioder og dermed ligestillede perioder, som efter de nationale lovbestemmelser er tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden eller anses for at være tilbagelagt forud for denne begivenheds indtræden. Dette gælder for de i denne sammenhæng ligestillede perioder under den forudsætning, at de efter de nationale lovbestemmelser, hvorefter de er

tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt, ikke kun tjener til beregning af pensionsydelsen uden at have direkte forbindelse med den tilbagelagte forsikringsperiode, men at de bliver anerkendt som svarende til forsikringsperioder«.

III — Mundtlig forhandling

Hr. Menzies, repræsenteret af H. Plagemann, og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af N. Koch, har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 24. april 1980.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. maj 1980.

Præmisser

- 1 Ved kendelse af 19. september 1979, der er indgået til Domstolens justitskontor den 5. november 1979, har Bundessozialgericht i henhold til EØF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af artikel 46, stk. 2, i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366).
- 2 Det af Bundessozialgericht forelagte spørgsmål lyder således:

»Skal udtrykket 'forsikringsperioder, der er tilbagelagt', og 'forsikringsperioder der er tilbagelagt . . . forud for forsikringsbegivenhedens indtræden', i artikel 46, stk. 2, litra a) og b), i forordning nr. 1408/71 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber fortolkes således, at de også omfatter sådanne ligestillede perioder som omhandlet i forordningens artikel 1, litra r), som først kan begynde ved forsikringsbegivenhedens indtræden, men som til opnåelse af en rimelig pension — som den tyske tillægsperiode, jf. § 37 AVG — skal henregnes til de forsikringsperioder, der er tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden?«

- 3 Dette spørgsmål er stillet i en retssag mellem en i Forbundsrepublikken Tyskland bosat britisk statsborger, der er sagsøger i hovedsagen, og Bundesversicherungsanstalt für Angestellte in Berlin, der er sagsøgte i hovedsagen. Sagsøgeren blev i december 1975 ramt af en arbejdsulykke i Forbundsrepublikken og havde til dette tidspunkt tilbagelagt 24 bidragsmåneder i Forbundsrepublikken Tyskland og 248 bidragsmåneder i Storbritannien.

- 4 Ved beregningen af sagsøgerens pension for uarbejdsdygtighed har sagsøgte ved udregningen af det teoretiske beløb efter artikel 46, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71 ikke kun taget hensyn til de forsikringsperioder, som sagsøgeren faktisk har tilbagelagt i Forbundsrepublikken Tyskland og i Storbritannien, men også til en tillægsperiode (Zurechnungszeit) på 199 måneder i medfør af § 37 i den tyske lov om forsikring af funktionærer, »Angestelltenversicherungsgesetz« (AVG). Denne tillægsperiode, som har til formål at forhøje ydelsen i tilfælde af forsikringstagerens tidlige invaliditet eller død, tilkommer de forsikringstagerer, som er blevet uarbejdsdygtige inden det fyldte 56. år og svarer til tiden fra den kalendermåned, hvor forsikringsbegivenheden er indtrådt, til den kalendermåned, hvor den pågældende fylder 56 år. Ved udregningen af beløbet i henhold til artikel 46, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1408/71 afviste sagsøgte derimod at tage den ovennævnte tillægsperiode i betragtning og har følgelig beregnet prorata-temporisforholdet mellem ydelserne på følgende grundlag: $24 : 24 + 248$; det faktiske ydelsesbeløb androg herefter 8,82 % af det teoretiske beløb i Forbundsrepublikken Tyskland.

- 5 Sagsøgte har især gjort gældende, at denne beregningsmetode er i overensstemmelse med afgørelse nr. 95 af 24. januar 1974 fra De europæiske Fællesskabers administrative kommission for vandrende arbejdstageres sociale sikring om fortolkningen af artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 »pro rata temporis« beregning af pensioner (EFT C 99, s. 5). Ifølge denne afgørelse fra Den administrative Kommission, som i henhold til artikel 81, litra a), i forordningen har til opgave at behandle ethvert spørgsmål, der opstår om fortolkning af bestemmelserne i ovennævnte forordning, uden at dette berører myndigheders, institutioners eller enkeltpersoners ret til at benytte sig af de procedurer og domstole, der er fastsat i medlemsstaternes lovgivning, i forordningen og i traktaten, skal den kompetente institution i en medlemsstat, hvis lovgivning foreskriver, at ydelsens størrelse fastsættes ved medreg-

ning af fiktive perioder, der ligger efter forsikringsbegivenhedens indtræden, alene medregne disse perioder ved beregningen af det i forordning nr. 1408/71, artikel 46, stk. 2, litra a), nævnte teoretiske beløb, men ikke ved beregningen af det i samme forordnings artikel 46, stk. 2, litra b), nævnte faktiske beløb.

- 6 Sagsøgeren derimod har anført, at den pågældende tillægsperiode også skal medregnes ved beregningen af det faktiske beløb. Han har følgelig anlagt retssag med den påstand, at hans ydelse skal baseres på følgende grundlag: $24 + 199 : 24 + 248 + 199$; det faktiske beløb for ydelsen andrager herefter 47,34 % af det teoretiske beløb i Tyskland.
- 7 Ved Bundessozialgericht's spørgsmål ønskes det oplyst, i hvilken udstrækning en tillægsperiode som den i § 37 i AVG nævnte skal medregnes ved beregningen af ydelserne efter artikel 46, stk. 2, litra a) og b), i forordning nr. 1408/71 i betragtning af, at forordningens artikel 1, litra r), definerer »forsikringsperioder« som »bidrags- eller beskæftigelsesperioder, der i den lovgivning, efter hvilken de er tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt, betegnes eller anerkendes som forsikringsperioder, samt alle dermed ligestillede perioder, for så vidt der efter denne lovgivning tillægges dem gyldighed som forsikringsperioder«.
- 8 Indledningsvis skal det bemærkes, at svaret på det forelagte spørgsmål først skal søges i lyset af indholdet af og formålet med artikel 46, stk. 2, i ovennævnte forordning, der omhandler beregningen af de pågældende ydelser. Hvis det heraf fremgår, at medregningen af tillægsperioden på et af de to stadier i beregningen efter artikel 46, stk. 2, er i modstrid med fremgangsmåden i denne bestemmelse, må perioden lades ude af betragtning uden hensyn til forordningens artikel 1, litra r).
- 9 Beregningen af de i artikel 46, stk. 2, nævnte ydelser falder i to afsnit. I det første afsnit, jf. bestemmelsens litra a), skal den kompetente institution i enhver medlemsstat beregne det teoretiske beløb for den ydelse, som forsikringstageren ville kunne gøre krav på, hvis samtlige forsikringsperioder, der

er tilbagelagt i de medlemsstater, af hvis lovgivning den pågældende har været omfattet, havde været tilbagelagt i den omhandlede stat og efter den lovgivning, der gælder for den pågældende institution. I det andet afsnit, jf. bestemmelsens litra b), fastsætter institutionen derefter det faktiske beløb for ydelsen på grundlag af det i litra a), nævnte teoretiske beløb efter forholdet mellem længden af de forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter den for institutionen gældende lovgivning forud for forsikringsbegivenhedens indtræden, og den samlede længde af de forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter lovgivningen i alle de implicerede medlemsstater forud for forsikringsbegivenhedens indtræden.

- 10 Det teoretiske beløb skal, således som det udtrykkeligt følger af bestemmelserne i artikel 46, stk. 2, litra a), beregnes, som om den forsikredes erhvervsudøvelse udelukkende er foregået i den pågældende medlemsstat. Hvis det således følger af den nævnte stats lovbestemmelser, at ydelsen, med det formål at forhøje denne i tilfælde af forsikringstagerens tidlige invaliditet eller død, skal beregnes ikke alene i forhold til de af forsikringstageren tilbagelagte forsikringsperioder, men også i forhold til en tillægsperiode, der svarer til intervallet mellem den forsikredes alder på tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden og det tidspunkt, hvor den pågældende bliver 55 år, skal denne tillægsperiode derfor også tages i betragtning ved beregning af det teoretiske beløb efter litra a).
- 11 En sådan periode, som har til formål at sikre, at ydelserne bliver beregnet på en sådan måde, at forsikringstageren uanset sin levealder anses for at være mindst 55 år gammel ved forsikringsbegivenhedens indtræden, kan imidlertid ikke tages i betragtning ved beregningen af det faktiske beløb for ydelsen efter litra b). Mens den beregning, der skal udføres i henhold til litra a), har til formål at sikre arbejdstageren det højeste teoretiske beløb, som han ville kunne gøre krav på, hvis alle forsikringsperioderne havde været tilbagelagt i den pågældende stat, er formålet med beregningen i henhold til litra b), et andet. Den sidstnævnte bestemmelse fastsætter kun fordelingen af den respektive byrde af ydelserne mellem institutionerne i de berørte medlemsstater efter forholdet mellem længden af de forsikringsperioder, der er tilbagelagt *forud for* forsikringsbegivenhedens indtræden i hver af de pågældende medlemsstater. Hvis en tillægsperiode som den, der her er tale om, og som ikke svarer til nogen faktisk tilbagelagt forsikring — endsige bopælsperiode i

den pågældende medlemsstat inden forsikringsbegivenhedens indtræden, blev taget i betragtning ved den forholdsmæssige beregning, ville byrdefordelingen af ydelserne mellem medlemsstaterne kunstigt og ensidigt blive bragt ud af balance i strid med det system, der er indført med artikel 46, stk. 2.

- 12 Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares derhen, at en »tillægsperiode«, som ifølge lovgivningen i en medlemsstat medregnes til de forsikringsperioder, der er tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden, for i tilfælde af forsikringstagerens tidlige invaliditet eller død at forhøje ydelsen, skal tages i betragtning ved beregning af det teoretiske beløb efter artikel 46, stk. 2, litra a), men ikke ved beregning af det faktiske beløb for ydelsen efter artikel 46, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1408/71.

Sagens omkostninger

- 13 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne ret at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

vedrørende det spørgsmål, som er forelagt den af Bundessozialgericht ved kendelse af 19. september 1979, for ret:

»En tillægsperiode ('Zurechnungszeit'), som en medlemsstats lovgivning lægger til de forsikringsperioder, der er tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden for at forhøje ydelsen ved den forsikredes for

tidlige invaliditet eller død, skal tages i betragtning ved beregningen af det teoretiske beløb i artikel 46, stk. 2, litra a), men ikke ved beregningen af det faktiske beløb i artikel 46, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1408/71«.

Kutscher   Mertens de Wilmars   Mackenzie Stuart

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 26. juni 1980.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL
FREMSAT DEN 28. MAJ 1980¹

Høje Domstol.

Parterne i den retssag, der er genstand for nærværende præjudicielle anmodning, er uenige om størrelsen af den invalidepension, som skal beregnes efter artikel 46, stk. 2, i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366).

s. 88, sidst ændret den 12. december 1977, Bundesgesetzblatt I, s. 2557). Indtil da havde sagsøgeren indbetalt 24 måneders bidrag til den tyske pensionsforsikring, med hvilke bidrag han ikke opfyldte kravet om karenstid på 60 måneder i § 23, stk. 3, i AVG. Udover disse indbetalinger kunne sagsøgeren i hovedsagen imidlertid godtgøre 248 forsikringsmåneder i Storbritannien, som efter artikel 45 i forordning nr. 1408/71 skal tages i betragtning ved erhvervelsen af ret til ydelser.

Sagsøgeren i hovedsagen, der er født den 15. juli 1937, er britisk statsborger og lever i Tyskland. I december 1975 blev han uarbejdsdygtig i den i § 23 i den tyske lov om forsikring af funktionærer, Angestelltenversicherungsgesetz (AVG) af 23. februar 1957 (Bundesgesetzblatt I,

På sagsøgerens anmodning tildelte Bundesversicherungsanstalt für Angestellte, der er sagsøgte i hovedsagen, ham invalidepension fra januar 1976, der blev beregnet efter artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71. De pågældende bestemmelser lyder i den ved tiltrædelsesakten ændrede affattelse således:

¹ — Oversat fra tysk.